

Rozmowy z Bogiem na przykładzie wybranych utworów poetyckich

1. Cele lekcji

a) Wiadomości

Uczeń zna utwory prezentujące motyw rozmowy z Bogiem.

b) Umiejętności

Uczeń:

- widzi różnice w postrzeganiu Boga w wybranych utworach poetyckich,
- wskazuje fragmenty w utworach,
- interpretuje utwory poetyckie.

2. Metoda i forma pracy

praca z tekstem, pogadanka

3. Środki dydaktyczne

1. Jan Kochanowski *Pieśń XXV*
2. Adam Mickiewicz, *Dziady* cz. III, scena II, *Improwizacja*
3. Jan Twardowski, *Suplikacje*, [w:] *Jak tęcza co sobą nie zajmuje miejsca*, wybór wierszy

4. Przebieg lekcji

a) Faza przygotowawcza

Nauczyciel przedstawia po kolei trzy utwory, zawierające motyw rozmowy z Bogiem.

b) Faza realizacyjna

Nauczyciel analizuje z uczniami poszczególne utwory, biorąc pod uwagę głównie relację Bóg - człowiek, zawartą w każdym utworze.

1. Pochwalny charakter wypowiedzi Kochanowskiego w *Pieśni XXV Czego chcesz od nas Panie...*

a) Przedstawiamy sytuację liryczną wiersza:

- zwrotka 1 – bezpośredni zwrot do Boga, pytania retoryczne;
- zwrotka 2 – Bóg jest wszechobecny, ogarnia całą rzeczywistość; wszystko należy do Boga, dlatego człowiek może mu tylko dziękować;
- zwrotki 3-6 – Bóg jako stwórca, architekt, artysta (*Deus artifex*); pochwała Stwórcy, wyliczanie jego dzieł (kolejność podobna do tej zawartej w *Księdze Rodzaju*), piękno świata;
- ostatnia strofa – pochwała Boga, prośba o ochronę ludzi.

b) Zagadnienia w utworze:

- elementy pochwalne, dziękczynne, błagalne;
- podmiot liryczny zwraca się do Boga jak do kogoś wielkiego, z najwyższą czcią i uwielbieniem;
- podmiot liryczny chwali Stwórcę za Jego dzieła, docenia Jego hojność;
- modlitwa uniwersalna, Bóg ponadwyznaniowy.

2. *Wielka Improwizacja* jako wyraz buntu wybitnej jednostki wobec Boga

a) Sytuacja liryczna:

- Konrad – nierozumiany przez ludzi;
- bezpośredni zwrot Konrada do Boga, pomniejszanie Jego zasług;
- Konrad wywyższa się nad innych, uważa się za kogoś lepszego, porównuje swoją siłę do siły Boga, uważa, że są równi;
- bohater pragnie otrzymać od Boga nieograniczoną władzę, chce rządzić duszami;
- Konrad nie jest pewien istnienia Boga (tylko zgaduje), chce się z Nim spotkać;
- Bóg milczy - potęguje to gniew Konrada;
- bluźnierstwo Konrada – Bóg jest mądrością, ale nie miłością;
- bohater wzywa Boga, otwiera się przed Nim, ale On milczy;
- Konrad grozi Bogu, wypowiada Mu walkę;
- Konrad żali się, że cierpi za cały naród (prometeizm), oskarża Boga o obojętność wobec narodu;
- grozi Bogu bluźnierstwem, jeśli ten się nie odezwie;
- mdleje, zanim wypowie ostateczne słowo, bluźnierstwo kończy diabeł.

b) Zagadnienia:

- *Wielka Improwizacja* to pojedynek Konrada z Bogiem;
- pycha doprowadza bohatera do upadku - Bóg się nie odzywa, Konrad ponosi klęskę.

3. Bóg – Przyjaciel w wierszu Jana Twardowskiego *Suplikacje*

a) Sytuacja liryczna:

- początek wiersza – uroczyste, podniosłe słowa, Bóg wielki i potężny;
- zamiast „nieśmiertelny” słowo „uśmiechnięty” – ludzkie oblicze Boga;
- Bóg-Stwórca, wyliczenie Jego dzieł, zachwyt nad naturą;
- na koniec podmiot liryczny wyraża swój żal, smutek, niepokój, prosząc Boga o wsparcie i pomoc.

b) Zagadnienia:

- wiara radosna, bliska człowiekowi;
- pojęcie *suplikacja*;
- Bóg jako przyjaciel, który kocha człowieka i rozumie go, ale nie osądza. Jest bliski podmiotowi lirycznemu, który może się do Niego zwrócić z każdym problemem i zostanie wysłuchany.

5. Bibliografia

Kochanowski J., *Pieśń XXV*, [w:] *Dzieła Polskie, Pieśni, Księgi wtóre*, t. I, Państwowy Instytut Wydawniczy, Warszawa 1955.

Mickiewicz A., *Dziady cz. III*, [w:] *Utwory dramatyczne, scena II, Improwizacja*, Czytelnik, Warszawa 1982.

Twardowski J., *Suplikacje*, [w:] *Jak tęcza co sobą nie zajmuje miejsca. Wybór wierszy*, Państwowy Instytut Wydawniczy, Warszawa 1997.

6. Załączniki

a) Zadanie domowe

Przeprowadź dokładną analizę i interpretację jednego z trzech analizowanych dziś utworów.

7. Czas trwania lekcji

45 minut

8. Uwagi do scenariusza

brak